

Wat als een ongetrainde actrice stem en lijf geeft aan enkele sleutelwerken uit de dansgeschiedenis? Jérôme Bel en TG Stan nemen de proef op de som.

Al sinds zijn debuut in 1994 is de Franse choreograaf Jérôme Bel op zoek naar de essentie van dans. Daarvoor werkt hij vaak ex negativo: door bijvoorbeeld niet te bewegen of amateurs en mensen met een beperking op het podium te zetten die allesbehalve virtuoos zijn. Ook zijn uitnodiging aan Jolente De Keersmaeker om enkele iconische passages uit de dansgeschiedenis opnieuw te interpreteren past in dat verlangen. Kan de fantasie van een actrice de moderne dans uit haar vormelijke korset doen breken, vroeg Bel zich af?

Wel ... ja. Dat is al vanaf de eerste minuut duidelijk als De Keersmaeker ons vertelt over het balletklasje in Wemmel waar ze haar eerste danservaring opdeed. Op een kale scène oefent ze opnieuw haar pirouettes en allegro's. Je ziet duidelijk een actrice die dans 'speelt', die het niet kan laten om haar onhandigheid lichtjes uit te vergroten tot het een komisch effect krijgt en ze de zaal op haar hand heeft.

Aan elk fragment zal De Keersmaeker zo iets heel eigens toevoegen, vanuit haar eigen ambacht. Prachtig in zijn eenvoud is de Prélude (1905) van Isadora Duncan op Chopin. Aan elke beweging koppelt de actrice een woord dat ooit de inspiratie vormde voor de dans. Even later becommentarieert ze geanimeerd twee filmpjes van de postmoderne choreografe Simone Forti en Saturday night fever zonder dat wij de beelden te zien krijgen. Taal en lichaam, het is een schijnoppositie die bij uitstek de toneelspeler kan overbruggen.

Memorabel is de sleutelscène uit Café Müller (1978) met de slaapwandelende Pina Bausch die De Keersmaeker hier poedelnaakt heruitvoert. Waar bij Bausch de expressie vooral in haar lange, ranke lichaam zat, speelt de hele dans zich bij De Keersmaeker af in het gezicht - een plek die in veel dansvoorstellingen nochtans neutraal blijft. Met gesloten ogen suggereert ze een hele leefwereld, om dan vijf minuten later weer uit haar dak te gaan op Rihanna's 'Diamonds'.

Dans voor actrice legt een plezier, vrijheid, emotionele overgave en intensiteit bloot die je maar weinig in dans ziet. Tegelijk valt op hoe 'licht' en compact de voorstelling is. Bel staat bekend om zijn ecologische engagement en dat trekt hij ook in de esthetiek door: het programmablaadje wordt live voorgelezen om papier te sparen, De Keersmaeker gebruikt haar eigen kledij en het licht is zo energiezuinig mogelijk. Wordt dit minimalisme een nieuwe norm in de podiumkunsten?

Jérôme Bel en TG Stan

Dans voor actrice (Jolente De Keersmaeker)

Op tournee door Vlaanderen tot 4/12, alle speeldata via www.stan.be

Charlotte De Somviele

Copyright © 2021 Mediahuis. Alle rechten voorbehouden